

До спеціалізованої вченої ради
ДФ 41.884.055 у Одеському
державному університеті
внутрішніх справ (65014, м. Одеса,
вул. Успенська, 1)

РЕЦЕНЗІЯ

**доктора юридичних наук, професора Денисової Аліни Володимирівни
на дисертацію Желновача Євгена Геннадійовича на тему
«Адміністративно-правові засади інформаційного суспільства в умовах
воєнного стану в Україні», подану на здобуття наукового ступеня
доктора філософії за спеціальністю 081 «Право»**

Актуальність теми дисертаційного дослідження.

Розповсюдження інформаційно-комунікаційних технологій та їх використання у повсякденному житті спричинило не лише початок нової суспільної ери – інформаційного суспільства, але й створило необхідність правового регулювання цього неминучого процесу. Формування та функціонування правового регулювання інформаційного суспільства є важливим і необхідним напрямом розвитку в Україні. Особливо актуальним це питання стає в умовах воєнного стану та інформаційної агресії з боку росії.

Глобальне використання інформаційно-комунікаційних технологій щоденно охоплює нові території, і Україна не є винятком. Перехід від індустріального до інформаційного суспільства в Україні сприятиме економічному процвітання, стабільному соціальному розвитку та покращенню якості життя громадян шляхом підвищення рівня освіти, науково-технічного та культурного розвитку, а також розширення можливостей для особистого та професійного зростання. Бути частиною глобального інформаційного суспільства означає для України не лише новий етап економічного та соціального розвитку, але й підтвердження її статусу як правової та демократичної держави. Прийняття правових основ регулювання

єдиного інформаційно-комунікаційного простору є умовою повноправної участі України у процесах інформаційної, технологічної та економічної інтеграції з іншими країнами.

Для того щоб Україна могла заявити про себе як інформаційно-технологічно орієнтована держава, необхідно кардинально змінити спосіб життя більшості населення через впровадження правового регулювання інформаційного суспільства. Безперечно війна росії проти демократичної України значно ускладнює цей процес.

В контексті інтеграції України до Європейського Союзу, необхідність переходу до суспільства знань стає дедалі актуальнішою, оскільки ЄС обрав інформаційно-технологічний шлях розвитку ще наприкінці минулого століття, і цей шлях постійно вдосконалюється. Виконання положень Угоди про асоціацію між Україною та ЄС передбачає адаптацію правових основ інформаційного суспільства до європейських стандартів та стандартів НАТО. Інформаційно-комунікаційні технології починають активно розвиватися в суспільстві задовго до того, як держава розпочне формування правових основ у цій сфері. Тому важливо створити ефективну систему забезпечення прав і свобод громадян на вільне отримання, поширення та використання інформації, що є необхідною умовою демократичного розвитку, з метою запобігання неконтрольованому розвитку інформаційного суспільства в Україні. Правова система повинна відповідати на всі виклики та загрози інформаційного суспільства.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертацію виконано відповідно до національних інтересів України щодо сталого розвитку економіки, громадянського суспільства і держави для досягнення зростання рівня та якості життя населення, дотримання конституційних прав і свобод людини, у тому числі в умовах війни, а також підтримуючи проголошені резолюцією Генеральної Асамблеї ООН Глобальні цілі сталого розвитку до 2030 року та результати їх адаптації з урахуванням специфіки розвитку України, передбачено дотримання Цілей сталого

розвитку України на період до 2030 року, серед яких: сприяння побудові миролюбного й відкритого суспільства в інтересах сталого розвитку, забезпечення доступу до правосуддя для всіх і створення ефективних, підзвітних та заснованих на широкій участі інституцій на всіх рівнях. Крім того, дослідження проводилось згідно наукових досліджень Одеського державного університету внутрішніх справ за період 2023-2028 р.р. при виконанні теми «Пріоритетні напрямки розвитку реформування правоохоронних органів в умовах розгортання демократичних процесів у державі» (державний реєстраційний номер 0123U103538) та тематики науково-дослідної роботи кафедри адміністративної діяльності поліції: «Захист та дотримання прав людини в поліцейській діяльності (державний реєстраційний номер 0123U104419).

Мета дисертаційної роботи полягає в розкритті адміністративно-правових засад змісту, природи і специфіки правового регулювання інформаційного суспільства в сучасній Україні.

Завдання роботи сформульовані чітко та логічно, що дозволяє всебічно, системно і повно розкрити тему дисертаційного дослідження.

Об'єкт і предмет дослідження відповідають меті роботи та сформульовані згідно з вимогами, що висуваються до такого виду робіт.

Обґрунтованість і достовірність наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Обґрунтованість і достовірність положень визначається правильним визначенням автором методології дослідження, зокрема сучасних принципів, підходів та методів наукового пізнання (дослідження ґрунтується на принципах усебічності та повноти, об'єктивності пізнання правових явищ), опрацюванням достатньої кількості джерел, до того ж не лише галузевої правничої науки, а й філософії права, загальної теорії права, інформаційного права тощо, що є цілком виправданим, зважаючи на предмет дослідження, частина з яких є оригінальними дослідженнями відомих зарубіжних правників. До цього слід додати, що у роботі викладено результати аналізу

національного та міжнародного законодавства в сфері інформаційного суспільства.

Наукова новизна отриманих результатів визначається тим, що дисертація є однією з перших у вітчизняній юридичній науці загальнотеоретичним монографічним дослідженням адміністративно-правових засад інформаційного суспільства в умовах воєнного стану в Україні о низку нових положень, що є важливими для вітчизняної юриспруденції.

За результатами рецензованого дисертаційного дослідження дисертантом сформульовано низку наукових положень, які становлять авторську новизну.

Автором запропоновано авторське визначення поняття інформаційне суспільство в умовах воєнного стану, яке визначається як форма глобального соціального інформаційного простору, де з одночасною реалізацією ефективної інформаційної взаємодії людей, їх активного доступу до світових інформаційних ресурсів, задоволення потреб щодо інформаційних продуктів і послуг, існує і певна система вимушених під тиском війни державно-владних обмежень у поширенні інформації, що з одного боку захищає, а з другого – обмежує права та свободи громадян.

Дисертантом визначено основні чинники, які впливають на процес правового регулювання сучасного інформаційного суспільства.

Повнота оприлюднення основних положень дисертації в публікаціях та особистий внесок автора в отримання наукових результатів.

Основні положення і висновки дисертаційної роботи відображені у 9-ти публікаціях, у тому числі 5 наукових статтях у наукових періодичних фахових виданнях України, 4 тезах доповідей на наукових заходах (конференціях, семінарах, круглих столах тощо).

Результати дисертаційного дослідження були апробовані на достатній кількості наукових конференцій, семінарів як регіональних, так і міжнародних.

Наукове та практичне значення отриманих результатів, представлених у роботі.

Науково-практичне значення одержаних результатів полягає в узагальненні та доповненні існуючих знань, теоретико-методичних підходів щодо обґрунтування напрямів удосконалення механізмів адміністративно-правових засад інформаційного суспільства в умовах воєнного стану в Україні. Запропоновані основні положення, висновки та пропозиції можуть бути використані в практичній діяльності органів законодавчої та виконавчої влади для подальшого удосконалення механізмів розвитку інформаційного суспільства в контексті формування та реалізації державної інформаційної політики та політики діджиталізації, цифровізації України.

Оцінка змісту, структури дисертації, мови та стилю викладання.

Аналіз структури дисертаційного дослідження вказує на те, що основний зміст роботи логічно пов'язаний з метою, завданнями, об'єктом і предметом дослідження. Дисертація складається з вступу, трьох розділів, що включають в себе 10 підрозділів, висновків, списку використаних джерел (в кількості 218), додатків.

У цілому науковий рівень дисертації дозволяє надати позитивну оцінку змісту дисертації, визнати її завершеною працею, у якій автору вдалося досягти мети дослідження.

Дисертація Желновача Є.Г. оформлена згідно з нормативними вимогами і стандартами, які передбачені для такого виду досліджень. Робота написана державною мовою з дотриманням наукового стилю. Текст дисертації позбавлений технічних недоліків. Основні положення, висновки і пропозиції, що містяться у науковій праці, в цілому характеризуються послідовністю, аргументованістю та завершеністю.

Дискусійні положення та зауваження до дисертації.

1. Одним з основних напрямів діяльності Української держави є забезпечення прав людини відповідно до демократичних принципів. Важливого значення нині у цьому аспекті набуло питання забезпечення прав

людини в умовах війни, тим більше, що зазначений стан держави вже триває більш двох років. Однак, всеосяжного аналізу забезпечення прав та свобод людини автор не зробив, його спроби носили більш фрагментальний характер.

2. Автор не достатньо приділив уваги ефективному балансу інноваційного розвитку інформаційних технологій та необхідності забезпечення національної безпеки в умовах воєнного стану.

Однак, указані недоліки, маючи дискусійний (рекомендаційний) характер, не впливають на загальну позитивну оцінку наукової роботи.

Таким чином, дисертація Желновача Євгена Геннадійовича на тему «Адміністративно-правові засади інформаційного суспільства в умовах воєнного стану в Україні» є самостійним, завершеним дослідженням, що розв'язує важливу наукову проблему вітчизняної правничої науки, відповідає спеціальності 081 «Право», Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44, а її автор – Желновач Євген Геннадійович – заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 081 – Право.

**Завідувач кафедри
адміністративного права та
адміністративного процесу
Одеського державного університету
внутрішніх справ
доктор юридичних наук, професор**

Аліна ДЕНИСОВА